

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Gorseciarka (753102)

Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Gorseciarka (753102)

Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Gorseciarka (753102)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [821]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Corset_MET_50.105.32.1_CP4.jpg
[dostęp: 10.07.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	5
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	6
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	7
2.7. Zawody pokrewne	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	8
3.1. Zadania zawodowe	8
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wykonywanie wyrobów gorseciarskich	8
3.3. Kompetencje społeczne.....	10
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	10
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	11
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	11
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	11
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	12
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	13
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	14
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	14
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	15
7. SŁOWNIK POJĘĆ	16
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	16
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	18

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Gorseciarka 753102

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Wytwórca gorsetów.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 7531 – Tailors, dressmakers, furriers and hatters.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- wyników badań i analiz prowadzonych w projektach PO KL (2011–2013) „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia.
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspertski:

- Alicja Dzieniszewska – Firma „Kostar”, Sochonie.
- Aldona Jankowska – Pracownia Gorseciarska, Warszawa.
- Piotr Żulikowski – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Urszula Jeruszka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Barbara Sajkiewicz – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Zdzisław Czajka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Maciej Gruza – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.

Recenzenci:

- Maria Kaczmarek – Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM”, Katowice.
- Iwona Radzioch – Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, Częstochowa.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Ewa Jachura – Zespół Szkół Przemysłu Mody i Reklamy im. W. Reymonta, Częstochowa.
- Artur Pacholski – Stowarzyszenie Włókienników Polskich, Łódź.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Gorseciarka szyje gorsety¹, biustonosze, kostiumy plażowe, kostiumy kąpielowe oraz pasy do pończoch w produkcji seryjnej i na indywidualne zamówienia.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Gorseciarka jest zawodem rzemieślniczym. Celem pracy gorseciarki jest wytworzenie gorsetów, biustonoszy, kostiumów plażowych, kostiumów kąpielowych, pasów do pończoch itp. Gorseciarka może wytwarzać wyroby na indywidualne zamówienia lub w ramach produkcji seryjnej.

Praca gorseciarki polega na zaprojektowaniu wyrobu, wykonaniu pomiarów sylwetki, wyborze materiałów i dodatków, przygotowaniu szablonów, skrojeniu materiałów i wstępnym zszyciu wyrobu, a następnie przymierzeniu wyrobu gorseciarskiego, dopasowaniu go do sylwetki i ostatecznym wykończeniu wyrobu. Gorseciarka prowadzi dokumentację dotyczącą wykonanej pracy. Do zadań pracownika w tym zawodzie należy również organizowanie własnego stanowiska pracy zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Sposoby wykonywania pracy

Pracownik w zawodzie **gorseciarka** wykonuje pracę poprzez:

- opracowanie projektu wyrobu gorseciarskiego,
- robienie pomiarów sylwetki klientki,
- wybieranie materiałów i dodatków,
- przygotowanie szablonów,
- skrojenie materiałów i wstępne zszycie wyrobu,
- przymierzenie wyrobu gorseciarskiego i dopasowanie go do sylwetki,
- ostateczne wykończenie wyrobu,
- ocenianie jakości wyrobów gotowych,
- konserwowanie wykorzystywanych maszyn i narzędzi,
- prowadzenie dokumentacji wykonanej pracy,
- organizowanie stanowiska pracy zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska.

Ponadto gorseciarka prowadząca własne przedsiębiorstwo odpowiada za:

- zakup surowca, z którego wytwarza wyroby gorseciarskie,
- przyjmowanie zamówienia na swoje wyroby oraz ich promowanie i sprzedawanie.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Miejszem pracy **gorseciarki** jest pracownia gorseciarska lub krawiecka z oświetleniem naturalnym i sztucznym. Jest to z reguły nieduże pomieszczenie, w którym znajdują się maszyny do szycia, regały na materiały i dodatki, a także stół, na którym gorseciarka wykonuje konstrukcję wyrobu oraz rozkroj materiałów. Gorseciarka może także pracować w większych zakładach produkcyjnych i wówczas jej stanowisko pracy znajduje się w halach produkcyjnych.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Gorseciarka w działalności zawodowej wykorzystuje:

- różne maszyny do szycia (stębnówka⁶, zyg-zak⁷, overlock⁵, interlock²),
- nożyczki i miarki krawieckie,
- przybory kreślarskie (ołówki, linijki, ekierki, krzywiki⁴).

Organizacja pracy

Praca **gorseciarki** odbywa się z reguły w systemie jednozmianowym (w pracowniach gorseciarskich) lub dwuzmianowym (w zakładach produkcyjnych). Gorseciarka obsługuje maszyny i urządzenia samodzielnie lub w zespole. Pracę charakteryzują stałe czynności, jednak ze względu na różnorodność surowców i indywidualne potrzeby klientów niezbędne mogą być modyfikacje parametrów procesu technologicznego.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Zagrożenia dla zdrowia związane z wykonywaniem zawodu **gorseciarka** dotyczą czynników występujących w środowisku pracy, takich jak: zapylenie, wysoka wilgotność czy hałas.

W pracy gorseciarki istnieje możliwość wystąpienia urazów mechanicznych, takich jak: ułucia, przeszycie palca, rany cięte. Praca gorseciarki jest pracą wymagającą wykonywania czynności powtarzalnych, wykonywaną głównie w pozycji siedzącej. Może to powodować bóle pleców, ramion i rąk. Stosowane przez gorseciarki środki czyszczące i usztywniające mogą być przyczyną uczuleń.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **gorseciarka** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność zmysłu wzroku,
- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność kończyn górnych;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- zręczność palców,
- zręczność rąk,
- rozróżnianie barw,
- czucie dotykowe,

- rozróżnianie barw,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności

- uzdolnienia techniczne i plastyczne,
- koncentracja uwagi,
- podzielność uwagi,
- zdolność pracy w warunkach monotonnych,
- zdolność współdziałania w zespole,
- wyobraźnia przestrzenna;

w kategorii cech osobowościowych

- samodzielność,
- odpowiedzialność,
- dokładność,
- cierpliwość,
- precyzja,
- rzetelność,
- samokontrola,
- wytrwałość.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.3. Kompetencje społeczne; 3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Praca **gorseciarki** wymaga przede wszystkim sprawnego zmysłu dotyku oraz dobrego wzroku, jego odporności na zmęczenie oraz zdolności do rozróżniania barw i ich odcieni. Ponadto istotna jest w tym zawodzie sprawność kończyn górnych, zręczność manualna oraz zdolność do długotrwałej pracy w pozycji siedzącej.

Przeciwwskazaniami do pracy w tym zawodzie są wady wzroku niedające się skorygować soczewkami, epilepsja, alergie na substancje chemiczne używane do produkcji materiałów oraz przewlekłe choroby układu oddechowego.

WAŻNE:

Osoby z nadwrażliwością dotykową powinny unikać wykonywania zawodu **gorseciarka**. Do bezwzględnych przeciwwskazań do wykonywania zawodu gorseciarka należą: ślepotą, wady wzroku niepoddające się korekcji, nieprawidłowe widzenie barw, niesprawność kończyn górnych, zwyrodnienia układu kostno-stawowego. O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Zawód **gorseciarka** zdobywany jest w systemie rzemieślniczego przygotowania zawodowego zakończonego egzaminem czeladniczym i mistrzowskim.

W tym zawodzie pracę mogą wykonywać również osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe (uzyskane dawniej) lub branżowe (branżowa szkoła I stopnia) związane z konfekcjonowaniem³ odzieży.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Pracę w zawodzie gorseciarka mogą podejmować osoby legitymujące się:

- świadectwem czeladnika lub dyplomem mistrza w zawodzie gorseciarka,
- dyplomem (wydanym przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną), potwierdzającym kwalifikacje: AU.14 Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych (w zawodzie pokrewnym krawiec), AU.03 Projektowanie i wytwarzanie prostych wyrobów odzieżowych (w zawodzie pokrewnym pracownik pomocniczy krawca), AU.07 Wytwarzanie i wykańczanie wyrobów włókienniczych (w zawodzie pokrewnym operator maszyn w przemyśle włókienniczym), AU.07 Wytwarzanie i wykańczanie wyrobów włókienniczych (w zawodzie operator maszyn w przemyśle włókienniczym).

W zawodzie gorseciarka pożądane jest posiadanie dokumentów (certyfikat lub zaświadczenie), potwierdzających ukończenie kursu/szkolenia w zakresie obsługi maszyn do szycia lub kursu krawiectwa.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji**Możliwości rozwoju zawodowego i awansu**

W zawodzie **gorseciarka** możliwości rozwoju zawodowego i awansu są ograniczone. Gorseciarka zwykle rozpoczyna pracę jako pomocnik w pracowni, a następnie może awansować na samodzielne stanowisko.

Po co najmniej trzyletniej praktyce w zawodzie i zdaniu egzaminu mistrzowskiego możliwe jest uzyskanie tytułu mistrza w zawodzie gorseciarka.

W niedużym zakładzie usługowym osoba z tytułem mistrzowskim może być zatrudniona na stanowisku związanym z nadzorowaniem pracy gorseciarek i kontrolowaniem jakości wyrobów.

Posiadając tytuł mistrza, można także otworzyć własną pracownię, chociaż do tego potrzebne jest posiadanie środków finansowych i odpowiednich umiejętności w zakresie prowadzenia przedsiębiorstwa.

Po uzupełnieniu kompetencji gorseciarka może także podjąć pracę w zawodach pokrewnych, takich jak np.: rękodzielnik wyrobów włókienniczych, bieliźniarz, krawiec oraz bieliźniarz-kołdrzarz.

Kolejnym etapem rozwoju zawodowego może być uzyskanie kwalifikacji technika przemysłu mody. Dalsze kształcenie może wiązać się z ukończeniem studiów wyższych na kierunkach odzieżowych.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) możliwe jest potwierdzanie kompetencji przydatnych do wykonywania zawodu gorseciarka:

- przystępując do egzaminu czeladniczego lub mistrzowskiego (przed Izbą Rzemieślniczą) w zawodzie gorseciarka lub w zawodzie pokrewnym krawiec; do tego egzaminu mogą przystępować zarówno absolwenci nauki zawodu u rzemieślnika, jak również osoby, które kompetencje nabyły poprzez doświadczenie w pracy,
- przystępując do egzaminu (przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną), także w trybie eksternistycznym, potwierdzającego kwalifikację w zawodach pokrewnych w zakresie kwalifikacji: AU.14 Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych (krawiec), AU.07 Wytwarzanie i wykańczanie wyrobów włókienniczych (operator maszyn w przemyśle włókienniczym), AU.03 Projektowanie i wytwarzanie prostych wyrobów odzieżowych (pracownik pomocniczy krawca).

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **gorseciarka** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Technika przemysłu mody ^S	311941
Technik technologii odzieży ^S	311924
Rękodzielnik wyrobów włókienniczych	731808
Bielizniarz	753101
Krawiec ^S	753105
Bielizniarz-kołdrzarz	753401

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **gorseciarka** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Przygotowanie warsztatu pracy z zachowaniem zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska.
- Z2 Wykonywanie pomiaru sylwetki klienta i projektowanie wyrobów gorseciarskich.
- Z3 Dobieranie materiałów i dodatków do wyrobów gorseciarskich.
- Z4 Przygotowywanie szablonów oraz krojenie materiałów.
- Z5 Szycie wyrobów gorseciarskich.
- Z6 Ocenianie jakości wyrobów gorseciarskich oraz znakowanie i pakowanie gotowych wyrobów.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wykonywanie wyrobów gorseciarskich

Kompetencja zawodowa Kz1: Wykonywanie wyrobów gorseciarskich obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z6, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Przygotowanie warsztatu pracy z zachowaniem zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady organizacji stanowiska pracy; - Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska przy organizowaniu stanowiska pracy i wykonywaniu wyrobów gorseciarskich; - Zasady poprawnej obsługi narzędzi, maszyn i urządzeń wykorzystywanych do produkcji wyrobów gorseciarskich; - Budowę i zasady działania maszyn szyjących; - Sposoby wykonywania podstawowych czynności konserwacyjnych maszyn szyjących (np. czyszczenia).	- Organizować i porządkować stanowisko pracy; - Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony przeciwpożarowej, ergonomii, ochrony środowiska w zakresie wykonywania wyrobów gorseciarskich; - Obsługiwać narzędzia, maszyny i urządzenia szyjące zgodnie z instrukcją obsługi; - Przygotowywać maszyny szyjące do pracy; - Wykonywać podstawowe czynności konserwacyjne maszyn szyjących (np. czyszczenie).

Z2 Wykonywanie pomiaru sylwetki klienta i projektowanie wyrobów gorseciarskich

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady przyjmowania zamówień i współpracy z klientami; - Zasady projektowania wyrobów gorseciarskich; - Zasady projektowania biustonoszy o specjalnym przeznaczeniu (dla amazoнок, matek karmiących itp.); - Sposoby wykonywania pomiarów gorseciarskich; - Surowce stosowane w gorseciarstwie; - Zasady obliczania zużycia materiałów i dodatków; - Zasady i procesy związane z wykonywaniem kosztorysu; - Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska przy wykonywaniu kosztorysu i konstrukcji wyrobów gorseciarskich.	- Przyjmować zamówienia od klientów; - Dobierać projekt i materiał do oczekiwań i sylwetki klienta; - Rozróżniać rodzaje biustonoszy (dla amazoнок, matek karmiących, biustonosze miękkie, usztywnione, półusztwnione itp.); - Wykonywać odpowiednie pomiary w zależności od budowy sylwetki; - Dobierać surowce z uwzględnieniem specyfiki zamówienia; - Ustalać zużycie materiałów i dodatków; - Sporządzać kosztorys zamówienia; - Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska przy wykonywaniu kosztorysu i konstrukcji wyrobów gorseciarskich.

Z3 Dobieranie materiałów i dodatków do wyrobów gorseciarskich

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady konstruowania wyrobów gorseciarskich; - Podstawy materiałoznawstwa w gorseciarstwie; - Zasady normowania zużycia materiałów i dodatków.	- Dobierać materiały i dodatki do wyrobu gorseciarskiego; - Rozróżniać materiały gorseciarskie (dzianiny, tkaniny, hafty, koronki) oraz oceniać ich jakość; - Rozróżniać dodatki gorseciarskie (ramiączka, taśmy) oraz oceniać ich jakość; - Dobierać i normować materiały i dodatki do wyrobu gorseciarskiego.

Z4 Przygotowywanie szablonów oraz krojenie materiałów

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady opracowywania szablonów; - Zasady konstrukcji wyrobów gorseciarskich; - Zasady obsługi urządzeń krojących; - Technologię rozkroju materiałów; - Zasady oceny jakościowej krojenia; - Zasady organizacji stanowiska pracy; - Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska przy wykonywaniu rozkroju wyrobów gorseciarskich.	- Opracowywać konstrukcję wyrobu gorseciarskiego; - Opracowywać szablony wykroju wyrobu gorseciarskiego; - Obsługiwać urządzenia krojące zgodnie z instrukcją obsługi; - Układać szablony na materiale z uwzględnieniem jego właściwości oraz zgodnie z zasadą racjonalnego zużycia; - Prowadzić bieżącą kontrolę jakości krojenia; - Porządkować stanowisko pracy; - Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska przy wykonywaniu rozkroju wyrobów gorseciarskich.

Z5 Szycie wyrobów gorseciarskich	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Rodzaje i budowę maszyn szyjących; - Zasady działania i obsługi maszyn szyjących; - Technologię szycia wyrobów gorseciarskich; - Zasady dopasowania wyrobu do sylwetki; - Zasady wykończania wyrobów gorseciarskich; - Zasady organizacji stanowiska prac; - Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska przy szyciu wyrobów gorseciarskich.	- Obsługiwać maszyny szyjące; - Zszywać rozkrojone elementy wyrobów gorseciarskich zgodnie z technologią; - Wykonywać wyroby gorseciarskie zgodnie z dokumentacją; - Prowadzić bieżącą kontrolę procesu szycia; - Dopasowywać wyroby do sylwetki; - Organizować i porządkować stanowisko pracy; - Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska przy szyciu wyrobów gorseciarskich.

Z6 Ocenianie jakości wyrobów gorseciarskich oraz znakowanie i pakowanie gotowych wyrobów	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady kontroli jakości wyrobów gorseciarskich; - Zasady oceny braków jakościowych; - Zasady znakowania wyrobów gorseciarskich; - Zasady składania wyrobów gorseciarskich; - Zasady pakowania wyrobów gorseciarskich.	- Oceniać jakość wykonanych operacji; - Oceniać jakość wykonanego wyrobu gorseciarskiego; - Stosować zasady kontroli jakości; - Metkować gotowe wyroby gorseciarskie; - Składać gotowe wyroby gorseciarskie; - Pakować gotowe wyroby gorseciarskie.

3.3. Kompetencje społeczne

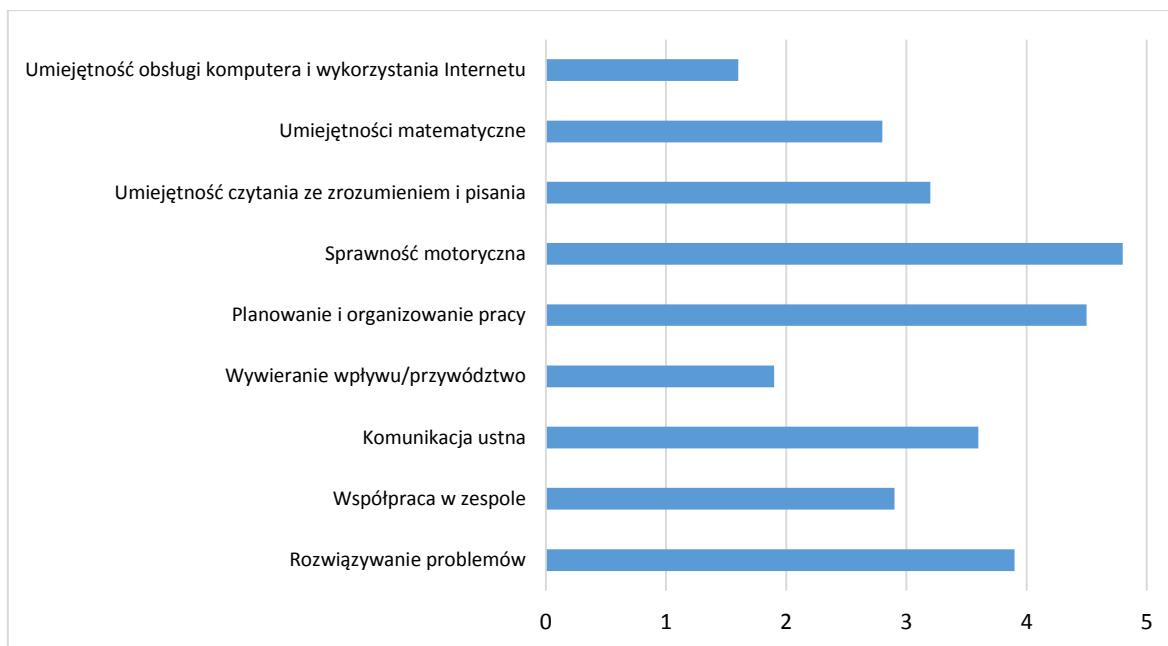
Pracownik w zawodzie **gorseciarka** powinien mieć kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywanie wyrobów gorseciarskich.
- Oceniania swoich działań realizowanych w ramach pracy zespołowej i ponoszenia odpowiedzialności za ich skutki.
- Dostosowania zachowania do zmian w środowisku pracy przedsiębiorstwa wykonującego wyroby gorseciarskie.
- Wykonywania pracy częściowo samodzielnej i podejmowania współpracy w zorganizowanych warunkach pracy w przedsiębiorstwie wykonującym wyroby gorseciarskie.
- Podnoszenia własnych kompetencji zawodowych.
- Przestrzegania norm etycznych i zasad współżycia społecznego.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **gorseciarka**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **gorseciarka**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **gorseciarka** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Zatrudnienie w zawodzie **gorseciarka** oferują:

- zakłady przemysłu odzieżowego,
- zakłady usługowe,
- teatry, wytwórnie filmowe i telewizyjne.

Obecnie (2018 r.) w bazach ofert pracy dostępnych jest niewiele ogłoszeń w zawodzie gorseciarka, jest to zawód rzadko spotykany na rynku pracy. Gorseciarka ma także możliwość prowadzenia własnej działalności gospodarczej – np. pracowni gorseciarskiej.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) kształcenie w zawodzie prowadzone jest w ramach systemu rzemieślniczego przygotowania zawodowego oraz szkolenia praktycznego (przyuczenia) na stanowisku pracy, które umożliwiają przystąpienie do egzaminu czeladniczego, a następnie mistrzowskiego.

Możliwe jest również podejmowanie kształcenia branżowych szkołach I stopnia (dawniej zasadnicze szkoły zawodowe) w ramach kwalifikacji: AU.14 Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych (w zawodzie pokrewnym krawiec), AU.07 Wytwarzanie i wykańczanie wyrobów włókienniczych (w zawodzie pokrewnym operator maszyn w przemyśle włókienniczym), AU.07 Wytwarzanie i wykańczanie wyrobów włókienniczych (w zawodzie operator maszyn w przemyśle włókienniczym).

Część umiejętności potrzebnych do wykonywania tego zawodu można także zdobyć w trakcie edukacji branżowej w innych zawodach związanych z wykonywaniem odzieży (np. krawiec).

W ramach systemu szkolnictwa zawodowego w Polsce nie kształci się (2018 r.) w zawodzie **gorseciarka**, ale osoba zainteresowana podjęciem pracy w tym zawodzie może:

- w ramach kształcenia rzemieślniczego zdobyć tytuły czeladnika, a następnie mistrza w zawodzie gorseciarka lub zawodzie pokrewnym zawodzie krawiec, po zdaniu egzaminu organizowanego przez Izby Rzemieślnicze,

- ukończyć branżową szkołę I stopnia w pokrewnych zawodach: krawiec, pracownik pomocniczy krawca – kształcenie wyłącznie dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, operator maszyn w przemyśle włókienniczym,
- ukończyć kwalifikacyjny kurs zawodowy (dla osób dorosłych) w zakresie kwalifikacji właściwych dla wyżej wymienionych zawodów pokrewnych oraz potwierdzić je, po zdaniu egzaminu (również w trybie eksternistycznym) organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe mogą prowadzić:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Szkolenie

Pracownie i zakłady specjalizujące się w wytwarzaniu wyrobów gorseciarskich we własnym zakresie prowadzą szkolenie w zawodzie **gorseciarka**.

Kursy przygotowujące do egzaminów czeladniczych i mistrzowskich w zawodzie gorseciarka są organizowane przez Związek Rzemiosła Polskiego, a także prowadzone w niektórych Zakładach Doskonalenia Zawodowego. Ponadto na rynku usług szkoleniowych dostępne są oferty kursów i szkoleń z krawiectwa, kuśnierstwa oraz pokrewnych specjalności, które stanowią uzupełnienie kwalifikacji w zawodzie gorseciarka.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<http://www.zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) brak jest wiarygodnych danych na temat poziomu zarobków w zawodzie **gorseciarka**. Jest to zawód rzadko występujący, dlatego nie jest ujmowany w zestawieniach, prezentujących statystyki dotyczące płac. Dostępne są jednak dane dotyczące zarobków w zawodzie pokrewnym krawiec. Przeciętne wynagrodzenie osoby pracującej w tym zawodzie wynosi 2900 zł brutto miesięcznie. Podobnych zarobków można prawdopodobnie oczekiwać także w zawodzie gorseciarka.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczeblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **gorseciarka** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnością.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych (05-R), która nie wyklucza stania i chodzenia, w tym samodzielnego przemieszczania się po zróżnicowanym terenie,
- z dysfunkcją narządu wzroku (04-O), jeśli posiadana wada jest skorygowana odpowiednimi szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewnią ostrość widzenia,
- słabo słyszących, głuchych i głuchoniemych (03-L), pod warunkiem zapewnienia im odpowiedniej pomocy technicznej oraz właściwego przygotowania środowiska i stanowiska pracy, np. pod kątem możliwości percepcji sygnałów alarmowych. W przypadku osób słabo słyszących, od których będzie wymagana komunikacja werbalna, konieczna jest odpowiednia korekcja słyszenia za pomocą aparatu słuchowego,
- z chorobami psychicznymi (02-P), pod warunkiem, że ich praca nie zaburza im rytmu dnia i nocy i jest zachowana zasada równego traktowania pracowników.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 30.06.2018 r.

- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149).
- Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. z 2017 r. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 89, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Gorseciarka. Centralny Związek Spółdzielczości Pracy, Zakład Wydawnictw. Warszawa 1967.
- Starak E., Tymolewska B.: Modelowanie form odzieży damskiej. SOP Oświatowiec, Toruń 2012.

Zasoby internetowe [dostęp: 10.07.2018]:

- Badanie „Barometr zawodów 2017”: https://barometrzawodow.pl/userfiles/Barometr/2017/Raport_polski_web.pdf
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Informatory o egzaminach potwierdzających kwalifikacje zawodowe: <https://cke.gov.pl/egzamin-zawodowy/egzamin-zawodowy-formula-2017/informatory/informatory-2>
- Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej: „Przewodnik po zawodach” wydanie II, Tom V: http://psz.praca.gov.pl/documents/10828/180627/tom_v.pdf/2c98834b-1808-4ee1-aec0-6772e59b1d86?t=1403785523000
- Portal „Wynagrodzenia.pl”: <https://wynagrodzenia.pl/moja-placa/ile-zarabia-krojczy>
<https://wynagrodzenia.pl/moja-placa/ile-zarabia-krawiec>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>

- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wielkopolska Izba Rzemieślnicza w Poznaniu – „Poradnik dla mistrzów szkolących w rzemiośle”: <http://www.irpoznan.com.pl/userfiles/files/Poradnik%20mistrza%20szkol%C4%85cego%202017%20wyd.5.pdf>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Związek Rzemiosła Polskiego: Wykaz standardów egzaminacyjnych: <https://zrp.pl/dzialalnosc-zrp/oswiata-zawodowa/egzaminy/standardy-egzaminacyjne/wykaz-standardow-egzaminacyjnych>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.

Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.

Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Gorset	Część garderoby, przeważnie damskiej, przeznaczona na górną część ciała. Modeluje sylwetkę ze względów estetycznych lub medycznych. Podkreśla i wysmukla talię.	https://koseatra.blogspot.com/2014/12/sownik-gorsetowych-pojec-budowa-gorsetu.html [dostęp: 10.07.2018]
2	Interlock	Rodzaj ściegu używany do produkcji odzieży z materiałów rozciągliwych. Jest on także wykorzystywany w miejscach, gdzie szew styka się z ciałem, do podwijania dołów, rozszywania szwów overlokowych i doszywania gumy. Nazwą tą określana jest także maszyna, która umożliwia wykonanie tego ściegu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://adamar.pl/category/prz-emyslowe-maszyny-do-szycia-interlocki-renderki [dostęp: 10.07.2018]
3	Konfekcjonowanie odzieży	Proces wytwarzania odzieży metodami przemysłowymi (seryjnie) lub półprzemysłowymi.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
4	Krzywik	Szablon używany do kreślenia linii krzywych, niemożliwych do narysowania za pomocą cyrkla. Używany m.in. do wykonywania rysunków technicznych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl/sjp/krzywik;2475965.html [dostęp: 10.07.2018]
5	Overlock	Rodzaj ściegu używany do obszywania brzegów tkanin i dzianin, co zabezpiecza krawędź szyczego materiału przed pruciem. Nazwą tą określana jest także maszyna, która umożliwia wykonanie takiego ściegu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/sz-ukaj/overlock.html [dostęp: 10.07.2018]
6	Stębnówka	Podstawowa maszyna do szycia służąca do mechanicznego szycia wyrobów, takich jak odzież, bielizna itp. Maszyna stębnówka szyje ściegiem stębnowym – dwunitkowym powstałym w wyniku wzajemnego przewijania się dwóch nici – górnej i dolnej.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://maszynykrawieckie.shophurt.pl/maszyna-do-szycia/stebnowka [dostęp: 10.07.2018]

7	Zyg-zak	Maszyna szwalnicza umożliwiającą wykonanie ściegu zygzakowego używanego do dekoracyjnego łączenia dwóch kawałków tkaniny.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://szytownia.pl/sciegi-maszynowe [dostęp: 10.07.2018]
---	----------------	---	---

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.